

**Ο «Καλλικράτης» που διέλυσε την Τοπική Αυτοδιοίκηση
και ερήμωσε τα χωριά «πνίγηκε» στα χόρτα.
Επιβάλλεται η επιστροφή στο κοινοτικό σύστημα
και στις ισχυρές αυτόνομες νομαρχίες**

Του Θεοδώρου Α. Νημά, φιλολόγου

«Ο κόσμος τόχει τούμπανο κι αυτοί κρυφό καμάρι»

Στην Ελλάδα κατά τις τελευταίες δεκαετίες οι εκάστοτε κρατούντες δεν δίνουν δεκάρα για το τί λέει ο λαός. Πολλοί σκεπτόμενοι πολίτες γράφουν, προτείνουν, διαμαρτύρονται, αλλά επί ματαίω. Οι φωστήρες που μας κυβερνούν, συνήθως ανεπαρκείς, έχοντας και στρατιές αεριτζήδων μετακλητών συμβούλων με τα μεταπτυχιακά της πλάκας, νομοθετούν και ενεργούν κατά το δοκούν και βλάπτουν τη Χώρα.

Μία από τις ολέθριες αποφάσεις τους ήταν η κατάργηση των αυτόνομων νομαρχιών και των κοινοτήτων. Τα καταστροφικά αποτελέσματα αυτών των δήθεν μεταρρυθμίσεων είναι ορατά σε κάθε καλόπιστο και στοιχειωδώς νουνεχή πολίτη. Δεν τα βλέπουν μόνον οι βολεμένοι και οι κολλημένοι, ανεξαρτήτως χρώματος. Κάθε χρόνο τέτοια εποχή μας ζαλίζουν, υπουργοί και δήμαρχοι, με αυστηρές ... συστάσεις και προειδοποιήσεις για να κόψουμε τα αγριόχορτα από τα οικοπέδά μας εντός του Ιουνίου, διότι διαφορετικά θα πέσει πρόστιμο! Φυσικά τα αγριόχορτα ζουν και βασιλεύουν και βουνά και κάμπους κυριεύουν και λόγω ψήφων κανένα πρόστιμο δεν έφτει. Οι ιδιοκτήτες των οικοπέδων κόβουν από μόνι τους τα αγριόχορτα για να έχουν το μέρος καθαρό και να μπορούν να κυκλοφορούν σ' αυτά και δεν το κάνουν επειδή θα πληρώσουν πρόστιμο αν δεν τα κόψουν. Οι πρόεδροι των κοινοτήτων μπορούν να ελέγξουν και να διαπιστώσουν ποιού συγχωριανού τους δεν έχουν καθαρίσει τα οικόπεδά τους, καθώς και η Δημοτική Αστυνομία στις πόλεις, και να επιβάλουν το προβλεπόμενο πρόστιμο. Τι χρειάζονται οι ηλεκτρονικές δηλώσεις;

Το τι θα γίνει όμως με τα αγριόχορτα που είναι στους δρόμους, στα παρακείμενα χωράφια, μπαϊρία τα περισσότερα, και στις άλλες δημοτικές εκτάσεις, δεν συμπεριλαμβάνεται στην φροντίδα των κρατούντων. Λόγω «Καλλικράτη» οι κάτοικοι των χωριών, πλην σπανίων εξαιρέσεων, δεν αφιερώνουν λίγο χρόνο για να κόψουν και τα αγριόχορτα που είναι στις άκρες των χωραφιών τους και κλείνουν τους δρόμους καθιστώντας τους αδιάβατους. Τα περιμένουν όλα από τους Δήμους, αλλά τα συνεργεία των Δήμων είναι αδύνατον να πηγαίνουν παντού. Θα λογοδοτήσουν και θα τιμωρηθούν οι δήμαρχοι, αν δεν κόψουν εγκαίρως τα αγριόχορτα από τα μέρη ευθύνης τους;

Αλλά και το τι θα γίνει με τα κομμένα και δηλωμένα χόρτα που τα κόψαμε μια φορά και τα δηλώσαμε εγκαίρως υπακούοντας στις συστάσεις τους, δεν υπάρχει πρόβλεψη στα φερμάνια τους. Να τα απορρίψουμε (κοινώς πετάξουμε) διατάζουν. Πού και πώς δεν μας το λένε. Τι βλέπτε αν τα κομμένα χόρτα τα μαζέψουμε σε ένα ασφαλές από φωτιά μέρος του οικοπέδου μας για να τα κάψουμε τον χειμώνα; Ας έχουν υπόψιν τους οι διατάσσοντες ότι τα αγριόχορτα δεν παλεύονται και τα φερμάνια τους είναι απλώς για να λένε ότι έλαβαν αντιπυρικά μέτρα!

Επειδή μεγάλωσα σε χωριό και εξακολουθώ να έχω επαφή μ' αυτό και τη φύση, ενημερώνω τους αρμοδίους ότι λόγω της ερημώσεως της υπαίθρου εξ αιτίας κυρίως του «Καλλικράτη», εκεί που άλλοτε υπήρχαν καλλιέργειες, βρύσες, διάφορες άλλες

υποδομές, ποιμνιοστάσια και κοπάδια που έβοσκαν και αποψίλωναν τη γη από τα αγριόχορτα, τώρα αναπτύχθηκαν ολόκληρα δάση και τα μέρη είναι αδιάβατα, λημέρια άγριων ζώων από τα οποία εξορμούν τις νύχτες ακόμα και μέσα στις πόλεις. Οι καταπατήσεις κοινοτικών εκτάσεων και δρόμων είναι σύνηθες φαινόμενο. Αγροφύλακες δεν υπάρχουν για να ρίχνουν και κάποιο πρόστιμο. Οι πρόεδροι φυσικά, λόγω ψήφων, το αποφεύγουν. Και το περίφημο ελληνικό φιλότιμο πλέον σπανίζει.

Επειδή αυτές τις ημέρες κατατέθηκε πανηγυρικός και θα συζητηθεί στη Βουλή νέο Νομοσχέδιο για την Τοπική Αυτοδιοίκηση με εισηγητή τον πολύφερνο εκ μεταγραφής υπουργό Θεόδωρο Λιβάνιο, τον εμπνευστή του ολέθριου «Καλλικράτη» επί σημιτικού ΠΑΣΟΚ (2010), θεωρώ σκόπιμο να αναδημοσιεύσω, ελαφρώς διορθωμένο, ένα εκτενές σχετικό κείμενό μου, το οποίο είχε δημοσιευθεί σε τρεις συνέχειες στην εφημερίδα «ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ» των Τρικάλων από 21 έως 24 Δεκ. 2011.

Υπόψιν ότι με τον «Καλλικράτη» ο Νομός Τρικάλων διαιρέθηκε μόνον σε τέσσερις (4) τερατώδεις δήμους με την συνέργεια (κοινώς μαγείρεμα) των τότε βουλευτών του ΠΑΣΟΚ του νομού μας. Ο Δήμος Μετεώρων καταλαμβάνει όλη την επαρχία Καλαμπάκας, ήτοι τον μισό Νομό. Ξεκινά από την περιοχή Ασπροποτάμου (όρια Ν. Ιωαννίνων) και φτάνει ως τα όρια με τον Ν. Λαρίσης, περιλαμβάνει δε και κάμποσα καμποχώρια, όπως και τη Βασιλική, για τους λόγους που οι τότε πράσινοι μάγειροι είχαν στο μυαλό τους. Ο δε Δήμος Τρικκαίων ξεκινά από τον Κόζιακα και φτάνει στα όρια του Ν. Λαρίσης (έως και το χωριό Αγριελιά). Σημειωτέον ότι Νομός Καρδίτσας έχει έξι (6) δήμους.

ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ ΤΟΥ 2011

Με σχόλιό μας που δημοσιεύθηκε στον 26ο (2006) τόμο των «Τρικαλινών», σσ. 642-643, με τίτλο «**Η δεύτερη και διαρκής δολοφονία του Ι. Καποδίστρια που ανατρέπει τον Θουκυδίδη**», δηλαδή οκτώ χρόνια μετά την εφαρμογή του και πέντε πριν από σήμερα, επισημαίναμε τις αδυναμίες του Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244, τ. Α'/1997) «**Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης**», γνωστού ως Σχέδιο «Καποδιστριακός». Γράφαμε τότε, μεταξύ άλλων, 1) ότι τα κριτήρια για τη διαίρεση στους «Καποδιστριακούς» δήμους δεν ήταν πάντα διοικητικά και λειτουργικά, αλλά «πολιτικές σκοπιμότητες και προσωπικές φιλοδοξίες οδήγησαν στη δημιουργία δήμων με αναγκαστική συνένωση κοινοτήτων, παρά τη σφοδρή αντίθεση των κατοίκων τους», 2) «Ο Ελληνισμός που διατηρήθηκε και μεγαλούργησε στα δίσεκτα χρόνια της Τουρκοκρατίας χάρη στον επιτυχημένο θεσμό των κοινοτήτων, δεν μπόρεσε να προσαρμοστεί στη νέα κατάσταση. Οι κάτοικοι της κοινότητας γνωρίζονται μεταξύ τους, έχουν κοινά ενδιαφέροντα και συμφέροντα, τους απασχολούν τα ίδια προβλήματα (διάθεση παραγωγής τους, ύδρευση, αποχέτευση, οδικό δίκτυο κτλ.). Με τη συνένωσή τους σε δήμους η επίλυση των προβλημάτων τους μεταφέρεται αλλού, στο δημοτικό συμβούλιο, όπου η συμμετοχή εκπροσώπων τους μπορεί να είναι ανίσχυρη έως ανύπαρκτη. Η δημοτική αρχή δεν γνωρίζει ούτε μπορεί να ασχολείται με όλα τα τοπικά διαμερίσματα στον ίδιο βαθμό. Αυτό εκλαμβάνεται ως αδιαφορία της. 3) Το σπουδαιότερο όμως είναι ότι ο νέος θεσμός ευνοεί πάρα πολύ τη διαπλοκή και τη διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, ιδίως αυτού που προέρχεται από τα λεγόμενα “κοινοτικά πακέτα”. Δηλαδή: α. Δήμαρχος δεν εκλέγεται πάντα ο ικανότερος και δικαιότερος, αλλά συνήθως ο διαπλεκόμενος και διαθέτων άφθονο χρήμα. Τα ποσά που ξοδεύονται για την εξαγορά ψήφων και συνειδήσεων είναι εξωφρενικά. [...] Και όσοι δεν έχουν <χρήματα>, παρά τα τυχόν προσόντα τους (ευσυνειδησία, διοικητικές

ικανότητες, αγάπη για τον τόπο τους και τους συνδημότες) είναι καταδικασμένοι σε αποτυχία. Οι διαπλεκόμενοι συνεργάζονται αγαστά με υποψηφίους νομαρχιακούς συμβούλους και οικονομικούς παράγοντες του τόπου (δώσε χρήμα και ψήφους για να πάρεις μετά ό,τι ζητήσεις). “Σε στηρίζω στη Νομαρχία, με στηρίζεις στον Δήμο” κ.ά. είναι συνήθειες “τράμπες” και όχι οι μόνες. β. Όλοι γνωρίζουμε, το φροντίζουν αυτό ο εκάστοτε πρωθυπουργός και ο υπουργός οικονομικών, ότι η Οικονομία μας δεν πάει καλά. Πώς εξηγείται επομένως η θέσπιση πληθώρας θέσεων αντινομαρχών και αντιδημάρχων, όλων εμμίσθων; Όταν οι νομαρχίες είχαν πολλές αρμοδιότητες, υπήρχε μόνον ΕΝΑΣ νομάρχης και τα έβγαζε πέρα μια χαρά, τώρα που οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις έχουν αποσιλωθεί εντελώς, τι χρειάζονται σ’ έναν νομό ΤΕΣΣΕΡΙΣ ή και περισσότεροι αντινομάρχες και επί πλέον γενικός γραμματέας και διευθυντής; Ακόμα και σε καταχρεωμένους δήμους τι χρειάζονται ΠΕΝΤΕ αντιδήμαρχοι; γ. Με τον σχετικό νόμο επιτρέπεται να είναι υποψήφιοι νομαρχιακοί σύμβουλοι (και αυτοί βεβαίως εκλέγονται) υπάλληλοι της Νομαρχίας (από προϊστάμενοι υπηρεσιών έως κλητήρες). Οι προϊστάμενοι με την εξουσία που διαθέτουν επηρεάζουν τους πολίτες και μετατρέπουν τα υπηρεσιακά τους γραφεία σε πολιτικά γραφεία, παραμελώντας την άσκηση των καθηκόντων τους. Και πώς αυτοί εφαρμόζουν τους νόμους ισότιμα απέναντι στους ψηφοφόρους τους και τους άλλους πολίτες; Ακόμα πώς δικαιολογείται το γεγονός, κλητήρες της Νομαρχίας να εκλέγονται νομαρχιακοί σύμβουλοι, να χρίζονται αντινομάρχες και να είναι “προϊστάμενοι” (έστω και για ένα δυο χρόνια) των φυσικών προϊσταμένων τους; Η παράλυση των υπηρεσιών των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, ιδίως κατά τις προεκλογικές περιόδους, είναι πλέον ολοφάνερη. [...]

Με όλα τα παραπάνω, ποιος σοβαρός και τίμιος πολίτης επιθυμεί πλέον να μπει στη διαδικασία της εκλογής του ως νομάρχης ή δήμαρχος, ως νομαρχιακός ή δημοτικός σύμβουλος; Βεβαίως υπάρχουν και λαμπρές εξαιρέσεις, που επιβεβαιώνουν τον κανόνα. Αλλά και να εκλεγούν, σίγουρα θα “αποτύχουν”, θα απογοητευτούν σύντομα και θα τα “παρατήσουν” [...].

Έτσι τα λεγόμενα του Περικλή, διά χειρός Θουκυδίδη, ότι στην περίφημη αθηναϊκή δημοκρατία του 5ου αιώνα π.Χ. “τον μη μετέχοντα στα κοινά δεν τον θεωρούσαν φιλήσυχο πολίτη αλλά άχρηστο”, στις μέρες μας δεν έχουν πια καμιά ισχύ».

Δυστυχώς τα όσα γράφαμε τότε επαληθεύονται διαρκώς, ιδίως δε τώρα με την εφαρμογή και του “Καλλικράτη” (Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87, τ. Α’/7-6-2010) «**Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης**», ο οποίος ήρθε να διαλύσει ό,τι απέμεινε από τον “Καποδίστρια”. Και έτσι η ηθική δολοφονία των δύο αυτών μεγάλων ανδρών συνέβη στις μέρες μας από τους μαθητευόμενους μάγους του ΠΑ.ΣΟ.Κ., βοηθούσης και της χωρίς κανένα σχέδιο και ιδεολογία Νέας Δημοκρατίας. Τα δύο αυτά κόμματα, με την αποδοχή του Συνασπισμού της Αριστεράς, και με μόνη εξαίρεση, προς τιμήν του, του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, κατάφεραν μέσα σε λίγα χρόνια να νοθεύσουν ή και να καταργήσουν στην ουσία τον ιστορικό θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως και να διαλύσουν την ελληνική ύπαιθρο. Οι λεγόμενοι “Καποδιστριακοί” δήμοι (23 δήμοι συν 3 διευρυμένες κοινότητες στον Ν. Τρικάλων), εκτός από μερικές εξαιρέσεις, όχι μόνο δεν συνέβαλαν στην πρόοδο και ανάπτυξη αλλά το μόνο που κατάφεραν ήταν να δημιουργήσουν υπέρογκα χρέη και να καταστούν συνώνυμοι της Διαφθοράς. Η παντελής έλλειψη ελέγχου και τιμωρίας οδήγησε σ’ αυτό το θλιβερό φαινόμενο. Και δεν έφτανε αυτό ήρθε και ο “Καλλικράτης”, που, με τις τερατώδεις συνενώσεις των δήμων, ουσιαστικά κατάργησε παντελώς την

Τοπική Αυτοδιοίκηση με το υπερσυγκεντρωτικό σύστημα που καθιέρωσε οδηγώντας τις τοπικές κοινωνίες σε πλήρη διάλυση. Τώρα όλοι ομολογούν ότι ο **“Καλλικράτης”** απέτυχε παταγωδώς και κατέστη συνώνυμο της Συμφοράς.

Οι συνενώσεις των κοινοτήτων με το σχέδιο “Ι. Καποδίστριας” το 1997 έγιναν υποχρεωτικά και παρά τις έντονες αντιδράσεις και διαμαρτυρίες των τοπικών κοινωνιών σ’ αυτό. Σε όσες κοινότητες έγιναν δημοψηφίσματα το αποτέλεσμα ήταν σχεδόν **“καθολικό όχι στις συνενώσεις”**. Πολλοί δημοσιογράφοι, πανεπιστημιακοί (όπως ο Γ.-Α. Μαγκάκης), άνθρωποι της Αυτοδιοίκησης, όπως ο παλαιός και επιτυχημένος κοινotάρχης Μανώλης Γλέζος, κ.ά., αρθρογράφησαν στον τοπικό και αθηναϊκό τύπο εναντίον των υποχρεωτικών συνενώσεων. Ιδιαίτερα στον Ν. Τρικάλων η αντίδραση ήταν καθολική, εκτός από μερικά χωριά, όπου βρήκε πρόσφορο έδαφος η κυβερνητική προπαγάνδα που υποστήριζε ότι έτσι θα αναμορφωθεί η ύπαιθρος και όλα θα λειτουργούν καλύτερα. Οι φωνές της λογικής δεν εισακούστηκαν.

Πέρα από την ουσιαστική κατάργηση των οργανισμών πρώτου βαθμού αυτοδιοίκησης (δήμων και κοινοτήτων), ήρθε με τον **“Καποδίστρια”** και τον **“Καλλικράτη”** και η κατάργηση των ιστορικών Νομαρχιών με την υπερσυγκέντρωση της κεντρικής εξουσίας τους στις Περιφέρειες και τις Περιφερειακές Ενότητες. Κατάργησαν οι ανιστόρητοι τον ιστορικό τίτλο του Νομάρχη αντικαθιστώντας τον με τον κακόηχο και αδόκιμο του Αντιπεριφερειάρχη(!) αποδεικνύοντας ότι η μόνη ικανότητά τους είναι η δημιουργία αστείων νεολογισμών, χωρίς υπόβαθρο και χωρίς κανένα αντίκρισμα. Τόσες δεκαετίες οι ψευτοπροοδευτικοί σκότωσαν την πλούσια ελληνική γλώσσα με ακατανόητους νεολογισμούς της δεκάρας, που ωστόσο τους επένδυαν με προοδευτικότητα, σε σημείο που να τους μιμούνται και οι ανεπαρκείς και ανιστόρητοι πολιτευόμενοι της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίοι είναι εξίσου υπεύθυνοι με τους πρώτους για την κατάντια μας.

Δεν γνώριζαν οι λαλίστατοι κοινοβουλευτικοί μας εκπρόσωποι ότι οι ευρείς δήμοι ήταν ξενόφερτο διοικητικό σύστημα, ξένο εντελώς προς το κοινοτικό καθεστώς των Ελλήνων που εφαρμόστηκε με επιτυχία ακόμα και στα χρόνια της Τουρκοκρατίας; Δεν γνώριζαν ότι το καθεστώς των μεγάλων δήμων το έφεραν στην Ελλάδα οι Βαυαροί επί Όθωνος και το εφάρμοσαν με το ΒΔ της 27-12-1833 (8-1-1834) *“Περί του σχηματισμού και της διαιρέσεως των δήμων”* (ΦΕΚ 3/10-1-1834) ιδρύοντας τότε στη μικρή Ελλάδα 455 δήμους, τους οποίους με Βασιλικά Διατάγματα που εξέδωσαν από το 1840 έως το 1845 τους μείωσαν σε 280; Και δεν γνώριζαν ακόμα, οι πολύξεροι, ότι αυτοί οι δήμοι καταργήθηκαν ως αποτυχημένοι από την Κυβέρνηση του μεγάλου πολιτικού Ελευθερίου Βενιζέλου με τον Ν. ΔΝΖ’/10-12-1912 *«Περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων»*; Ο νόμος αυτός, με τον οποίο καταργήθηκαν οι ευρείς, αναποτελεσματικοί και ξένοι προς την ελληνική κοινοτική παράδοση δήμοι, δημιούργησε τις κοινότητες και λίγους δήμους (από 695 περιορίστηκαν σε 20 στην τότε Ελλάδα της Μελόυνας) μόνο στις μεγάλες πόλεις. Το σύστημα αυτό λειτούργησε επιτυχώς ως το 1998.

Το 1910 ο Ελ. Βενιζέλος στη Βουλή καταφέρθηκε εναντίον του ισχύοντος τότε δημοτικού συστήματος, το οποίο θεώρησε, μέχρι ενός σημείου, ως υπεύθυνο για την Επανάσταση του 1909. *«Σύστημα δημοτικών στηριζόμενον επί του δήμου, ο οποίος απετελέσθη από τμήμα της Χώρας αυθαιρέτως χαραχθέν επί του Γεωγραφικού Χάρτου και ο οποίος εστερημένος οργανικής ζωής, απέβη, από σχολείον διαπαιδαγωγήσεως του λαού, από παράγων κοινωνικής ζωής και κοινωνικής προόδου διά την χρήσιν των ελευθέρων θεσμών, όργανον καταδυναστεύσεως του λαού, εις χείρας των πολιτικών φατριών»*. Με

βάση τις επαγγελίες αυτές ψηφίστηκε ο Ν. ΔΝΖ' του 1912, του οποίου οι διατάξεις συνιστούν αναμφισβήτητα πρόοδο και θέτουν τις υγιείς αρχές της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως.

Το 1926, επί επαναστατικής κυβερνήσεως Γεωργίου Κονδύλη, με το ΝΔ της 17-9-1926 “περί κωδικοποιήσεως εις ενιαίον κείμενον νόμου της νομοθεσίας περί δήμων ...” (ΦΕΚ 316/1926) κωδικοποιήθηκαν σε ένα ενιαίο κείμενο νόμου όλες οι ισχύουσες διατάξεις, που αναφέρονταν στους δήμους της χώρας και είχαν εκδοθεί από το 1836 μέχρι το 1926. Αυτό το κωδικοποιημένο κείμενο ονομάστηκε “**Κώδιξ νομοθεσίας περί δήμων και κοινοτήτων**” και καθόριζε ότι Δήμοι είναι όλες οι πρωτεύουσες των νομών ασχέτως πληθυσμού και όλες οι πόλεις που έχουν πληθυσμό 10.000 κ. και πάνω (άρθρο 1).

Και αντί να διορθώσουν τις όποιες αδυναμίες είχαν παρουσιαστεί σε ορισμένους αυτοδιοικητικούς οργανισμούς, τα “πρωτογενή κύτταρα δημοκρατίας”, ήρθαν οι φωστήρες της πολιτικής, 100 χρόνια μετά, να δημιουργήσουν τους «Καποδιστριακούς Δήμους» με τον Ν. 2539/1997 (ΦΕΚ 244, τ. Α'/1997), του οποίου το αποτέλεσμα ήταν προδιαγεγραμμένο: παταγώδης αποτυχία και μετατροπή της Τοπικής Αυτοδιοικήσεως σε εστία ανεξέλεγκτης διαφθοράς. Και σαν να μην έφθανε αυτό, επακολούθησε πριν από έναν χρόνο η υπερσυγκέντρωση στους λεγόμενους «Καλλικρατικούς Δήμους», που επέφερε την πλήρη διάλυση της Τ. Α. και τον μαρασμό των τοπικών κοινωνιών.

Σήμερα οι πάντες ομολογούν την αποτυχία. Μόνο τα λεγόμενα κόμματα εξουσίας, αυτά που έχουν δώσει γη και ύδωρ στους Ευρωπαίους ξεπουλώντας την Ελλάδα, όχι μόνο δεν αρθρώνουν λέξη αλλά οραματίζονται και άλλες συνενώσεις! Είναι, έλεγαν και λένε, επιταγή της Ευρώπης η σύσταση μεγάλων δήμων! Μα οι δήμοι στις άλλες χώρες της Ευρώπης είναι ασυγκρίτως περισσότερο χρεωμένοι από τους δικούς μας! Φαίνεται απίστευτο αλλά έτσι είναι. Επομένως γιατί πρέπει να μιμούμαστε άκριτα τους άλλους και να δεχόμαστε τις εντολές τους; Προσφάτως άλλωστε με τις συνταγές τους για τα Μνημόνια έδειξαν πόσο άσχετοι είναι.

Η μέχρι σήμερα πορεία του “Καλλικράτη”, τόσο στη διαχείριση όσο και στη λειτουργία του, σε καμιά περίπτωση δεν πείθει για την αναγκαιότητα της μεταρρύθμισης. Οι υποχρεώσεις των δήμων προς τις τράπεζες και όλα τα δάνεια των νομικών προσώπων τους, τα χρέη από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές, καθώς και οι οφειλές προς προμηθευτές και κατασκευαστές, δείχνουν ότι οι περισσότεροι δήμοι, ακόμη και αν λάβουν εγκαίρως τους θεσμοθετημένους κρατικούς πόρους, δεν μπορούν να βοηθήσουν κατ' ουδένα τρόπο τους αδύναμους δημότες τους, ούτε να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους. Κανένα σχεδόν δημοτικό έργο δεν εκτελείται ανά την ελληνική επικράτεια, [εκτός των εδρών των δήμων]. Οι δημότες ταλαιπωρούνται ασκόπως και ξοδεύουν περισσότερα για να μεταβαίνουν για την παραμικρή υπόθεσή τους στην έδρα του δήμου, δεκάδες χιλιόμετρα μακριά από τον τόπο κατοικίας τους.

Ο περιβόητος “Καλλικράτης” όχι μόνο δεν έφερε τον πολυπόθητο ορθολογισμό των δαπανών, αλλά, όπως όλα δείχνουν, θα φέρει και το δικό του μνημόνιο, που θα κληθούν να το πληρώσουν οι εργαζόμενοι στους δήμους και οι δημότες αδιακρίτως. **Το χειρότερο όμως από όλα είναι ότι ερήμωσε τα χωριά και τους οικισμούς της επαρχίας, αφού πλέον οι κάτοικοί τους δεν έχουν λόγο για τα θέματα που τους απασχολούν. Τα πρώην κοινοτικά γραφεία έχουν κλείσει και γεμίσει αράχες. Οι κοινοτικοί γραμματείς αποσύρθηκαν στις έδρες των δήμων. Οι αγροφύλακες, αντί να αναβαθμιστούν με την ανάθεση σ' αυτούς και άλλων καθηκόντων (π.χ. προστασία περιβάλλοντος από ανεξέλεγκτη απόρριψη σκουπιδιών, έλεγχος αρχαιοκαπηλίας,**

δασοπροστασία κ.ά.), καταργήθηκαν. Εσχάτως έκλεισαν και πολλά δημοτικά σχολεία. Σε λίγο δεν θα υπάρχουν και ιερείς για να βαφτίζουν, να παντρεύουν και να θάπτουν τους Χριστιανούς. “Καλλικράτης” παντού! Αλλά χωριό χωρίς πρόεδρο, χωρίς παπά και δάσκαλο δεν είναι χωριό. Είναι συνουκία και μάλιστα ορφανή και ανάδελφη!

Οι διορισμένοι και παχυλά αμειβόμενοι αντιδήμαρχοι με τη λειτουργία τους στις έδρες των πρώην “Καποδιστριακών” δήμων εξουδετερώνουν ουσιαστικά και τις ελάχιστες αρμοδιότητες που δίνει ο νόμος στους τοπικούς εκπροσώπους και στο συμβούλιό τους.

Με τον “Καποδίστρια” οι εύρωστες και νοικοκυρεμένες κοινότητες, που συνενώθηκαν υποχρεωτικά, επωμίστηκαν και τα μεγάλα χρέη μερικών άλλων κοινοτήτων. Το ίδιο συνέβη και με τον “Καλλικράτη” σε επίπεδο δήμων. Αλλά αυτό είναι παντελώς άδικο. Είναι όμως η τακτική του Ελληνικού κράτους σε όλους τους τομείς. Η δημοκρατία όμως, όταν λειτουργεί, έχει και έναν κανόνα. Εκδικείται. Τον υφιστάμεθα τώρα. Μας εκδικείται για τις επιλογές μας. Στο επίπεδο των κοινοτήτων το κακό θα ήταν μικρότερο. Ο κανόνας αυτός θα ίσχυε στα όρια της κοινότητας και του δήμου, όχι όμως σε όλους. Υπήρχαν δήμοι και κοινότητες με άριστους δημάρχους και κοινοτάρχους, οι οποίοι είχαν επιτελέσει θαυμαστό έργο.

Για να υπάρχει Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να υπάρχουν τρεις αναγκαίες προϋποθέσεις: διοικητική αυτοτέλεια, οικονομική αυτοδυναμία και οικονομική αυτοδιαχείριση. Η ύπαρξή τους όμως εξαρτάται εξ ολοκλήρου από την Εκτελεστική Εξουσία, η οποία αντί να φροντίζει για την ύπαρξή τους, με τον “Καποδίστρια” και τον “Καλλικράτη” τις εξαφάνισε δρώντας αντισυνταγματικά. Από το 1982 ως το 1997 ίσχυε η εθελοντική συνένωση των δήμων και κοινοτήτων. Επομένως όσοι ήθελαν (ήταν ελάχιστοι) να ενωθούν, το έπραξαν. Άρα όλοι οι άλλοι εκείνοι που δεν θέλησαν να συνενωθούν, έδειξαν ότι ήταν αντίθετοι με οποιαδήποτε αναγκαστική συνένωση και η βούλησή τους αυτή έπρεπε να γίνει σεβαστή με βάση το Σύνταγμα, το οποίο αποδέχεται πως την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες που υπήρχαν τότε (1997). Οι εξαγγελίες ότι θα δημιουργούνταν ισχυροί οργανισμοί Αυτοδιοίκησης, αποδείχτηκαν ψευδείς και απατηλές. Υπήρχαν τα Συμβούλια Περιφέρειας, τα Επαρχεία και οι Νομαρχίες. Τα μεγάλα ποσά, που έλεγε τότε ότι θα διαθέσει η κυβέρνηση για τη στήριξη του νέου θεσμού, γιατί δεν τα διέθεσε για τη στελέχωση και την οικονομική ενίσχυση των Νομαρχιών, ώστε να μπορέσουν αυτές να ανταποκριθούν στο έργο τους; Όμως γέμισε ο τόπος με νέα δημαρχεία - παλάτια, τα οποία τώρα δεν ξέρουν τι να τα κάνουν! Συνεπώς, οι μεταρρυθμίσεις του “Καποδίστρια” και ακόμα περισσότερο του “Καλλικράτη”, εκτός από αντιδημοκρατικές και αντισυνταγματικές ήταν και απατηλές.

Με την εφαρμογή του “Καλλικράτη” αποδείχτηκε ότι οι προθέσεις της κυβερνήσεως ήταν να μην συμμετέχουν οι πολίτες στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, αλλά αυτές να λαμβάνονται όσο το δυνατόν από λιγότερους αλλά για λογαριασμό των πολλών. Ήθελε να δημιουργήσει όργανα διοικήσεως ελεγχόμενα απολύτως από την Κεντρική Εξουσία. Τα κοινοτικά όργανα αυτοδιοικήσεως, λόγω της αμεσότητας που προσφέρει η μικρή κοινότητα των 500 έως 10.000 κατοίκων, μπορούν να ελέγχονται από τον λαό. Και αυτό ασφαλώς δεν το θέλουν κάποιοι. Δεν θέλουν τη συμμετοχή του πολίτη στα κοινά. Και, δυστυχώς, το έχουν επιτύχει σε μεγάλο βαθμό. Τα ελεγχόμενα ΜΜΕ τους βοηθούν, με το αζημίωτο φυσικά, σ’ αυτό. Το γεγονός ότι στις τελευταίες δημοτικές εκλογές δεν

εξελέγη στους “Καλλικρατικούς” δήμους σχεδόν κανένας δήμαρχος προσκείμενος στην Αριστερά, κομμουνιστική και μη, λέει πολλά.

Αναγκαιότητα η επιστροφή στις Κοινότητες και στις ισχυρές Νομαρχίες.

Εδώ που έφτασε σήμερα η κατάσταση στην άλλοτε ισχυρή και αποτελεσματική Αυτοδιοίκηση, μία λύση υπάρχει. Υπό την προϋπόθεση βεβαίως πως ό,τι έγινε έγινε από λάθος εκτίμηση και όχι από σκόπιμη προδοτική ενέργεια διαλύσεως της ελληνικής υπαίθρου με την συνακόλουθη υποδούλωση των Ελλήνων αγροτών στα ξένα κέντρα αποφάσεων και την επακόλουθη εξαθλίωσή τους. Αν, λοιπόν, αυτό το κατάντημα οφείλεται σε λάθος, τότε οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου, τώρα μάλιστα που ανέλαβαν να συγκυβερνήσουν εκόντες άκοντες το βυθιζόμενο καράβι που λέγεται ΕΛΛΑΣ, ας συναποφασίσουν την άμεση επιστροφή στους παλαιούς δήμους (πρωτεύουσες νομών και πόλεις με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων) και στις κοινότητες, αλλά και στις ισχυρές νομαρχίες. Εννοείται ότι οι νέες κοινότητες θα εξορθολογιστούν <με συνενώσεις όμορων μικρών οικισμών>, ώστε να είναι βιώσιμες. Ας έχουν υπόψιν ότι το μικρό είναι και λειτουργικό. Επιπλέον ταιριάζει στην ιδιοσυγκρασία του Έλληνα, ο οποίος δείχνει ότι δεν αποδίδει συνεργαζόμενος με άλλους. Η κατάντια των Αγροτικών Συνεταιρισμών και Ενώσεων τα λέει όλα. Ας μην γελιόμαστε. Στην παρούσα οικονομική συγκυρία ας αναλάβουν οι κάτοικοι των κοινοτήτων και των δήμων την κάλυψη των εξόδων της συντηρήσεώς τους. Αρκετά παραέγινε το κακό με τις παχυλές αμοιβές των δημάρχων, των αντιδημάρχων, των προέδρων των δημοτικών συμβουλίων και όλων σχεδόν των δημοτικών συμβούλων του διοικούντος συνδυασμού. Είναι καιρός να κοπούν οι αντιμισθίες και οι συντάξεις των αιρετών τοπικών αρχόντων, ώστε να ασχοληθούν με την τοπική αυτοδιοίκηση αυτοί που αγαπούν τον τόπο τους, και όχι οι ανεπάγγελτοι πολιτευόμενοι και οι επιτήδειοι εργολάβοι. Αγνοί και ανιδιοτελείς δημότες με διάθεση για ενασχόληση με τα κοινά υπήρχαν παλιότερα και θα ξαναυπάρξουν, εάν αλλάξει το καθεστώς. Επιτέλους ας επανέλθει ο θεσμός της προσωπικής εργασίας. Οι εμφανιζόμενες σε κάποια χωριά εθελοντικές ομάδες εργασίας <και η δράση κάποιων πολιτιστικών συλλόγων> δείχνουν τον δρόμο. Η πρόσληψη των κοινοτικών γραμματέων να γίνεται με αξιοκρατικά κριτήρια μέσω ΑΣΕΠ και όχι όπως στο κοντινό παρελθόν με στημένους διαγωνισμούς και όχι μόνον.

Με την επανασύσταση του θεσμού των Νομαρχιών, να καταργηθεί το δικαίωμα στους υπαλλήλους τους, οιοδήποτε βαθμού, να εκλέγονται νομαρχιακοί σύμβουλοι, ο αριθμός των οποίων ασφαλώς πρέπει να μειωθεί δραστικά (το πολύ πέντε). Να οργανωθούν και πάλι οι τεχνικές υπηρεσίες, ώστε να μπορούν να εκτελούν τεχνικά έργα σε όλον τον νομό. Να μην υπάρχουν αντινομάρχες, αλλά να ενισχυθεί ο ρόλος και οι αρμοδιότητες των διευθυντών των διαφόρων υπηρεσιών της Νομαρχίας, ώστε σ' αυτούς να καταφεύγουν οι πολίτες, όπως παλιότερα, όταν χρειαστεί να επιλύσουν κάποιο πρόβλημά τους. Τέλος, να μπει όριο στις θητείες όλων των αιρετών αρχόντων, ιδίως των προέδρων κοινοτήτων, δημάρχων, νομαρχών και βουλευτών. [ΠΡΟΣΘΗΚΗ: Στις κοινότητες να καθιερωθεί και ο θεσμός των ετησίων γενικών συνελεύσεων των κατοίκων, στις οποίες θα λογοδοτούν οι αιρετοί, πρόεδρος και κοινοτικοί σύμβουλοι. Οι Περιφέρειες ας περιοριστούν σε ρόλο ελεγκτή και οι άλλες αρμοδιότητές τους να επιστρέψουν στις Νομαρχίες. Το οικονομικό κόστος και η γραφειοκρατία θα περιοριστούν. Επίσης το τί γίνεται σε κάθε νομό, μπορούν να το παρακολουθούν οι πολίτες, ενώ σε όλη την Περιφέρεια αυτό είναι αδύνατο].

Μόνο έτσι θα ξαναζωντανέψει η ύπαιθρος και η άμεση δημοκρατία θα επανέλθει στον τόπο που τη γέννησε και την καλλιέργησε.

Θεόδωρος Α. Νημάς
Φιλολόγος